

Jan Skopeček

Připravili pro projekt Příběhy našich sousedů

pod vedením pí. učitelky Renaty Heřmánkové tito žáci:

Klára Čiháková

Tereza Novotná

Kristýna Misařová

Petr Uhlík

Tomáš Pavlišín

S(randy)kopeček

aneb

„Vesele za všech okolností“

Těžko říct, co nás nakonec přimělo vybrat právě pana Skopečka... Bylo to jeho jméno, co nám přišlo geniální pro použití v názvu (což se později ukázalo jako neproveditelné) výsledku naší tvrdé práce, nebo nám bylo jeho jméno natolik povědomé, že jsme se rozhodli právě pro něj? Ať už jsme se rozhodli na základě čehokoli, rozhodli jsme se správně.

Spouště lidem je známý jako veselý herec, který neztrácí svůj ostrovtip ani v nejtěžších situacích, on si ale ve skutečnosti neprožil až tak sladký život. Muž, který odmalička toužil stát se hercem a sen se mu vyplnil. Člověk, kterého se dotkl vliv nacismu. Jaký je tedy jeho celý příběh?

Narodil se 29. září 1925 v Litoměřicích, kde strávil část svého dětství. Později roku 1933 se jeho rodina přestěhovala do Horního Jelení a dále také do Prahy. Jako malého kluka ho nejvíce fascinovala vystoupení v cirkusu a představení vojenského loutkového divadla, kam se s velkým nadšením chořoval s maminkou podívat. Mezi jeho další setkání s kulturou patří hra na housle, které se v dětství věnoval. Dnes by prý nezahrál vůbec nic.

Jeho otec z něho chtěl mít obchodníka, ale on tíhul k divadlu již od mala. Otec totiž vlastnil obchod s kůžemi a byl též tichým společníkem u uzenářské firmy Chmel. Přál si, aby syn převzal živnost po něm. A tak Jan na jeho přání studoval obchodní školu, do které nastoupil po absolvování tehdejší takzvané měšťanky. Ještě předtím však navštěvoval německou mateřskou školu, kvůli které rozuměl lépe německy než česky. V době studií pravidelně chodil do divadla, klidně dvakrát týdně. A jak to tak bývá, člověk si jde stůj co stůj za svým snem, a tak se Jan roku 1942 přihlásil na hereckou konzervatoř. Pro výsledky si s nadějí na úspěch šel o týden později. Během jeho cesty Trojanovou ulicí byla slyšet střelba. To jaro byl spáchán atentát na Heydricha.

Tehdy sedmnáctiletý Jan přihlížel, jak si maminka přišívá na kabáty žlutou Davidovu hvězdu s nápisem JUDE. Pro matku to znamenalo jistá omezení, jako například zákaz cestování tramvají. Jak sám říká, život jde dál, ovšem matčin židovský původ měl dopad i na jeho budoucnost. Po neúspěchu na konzervatoři obdržel předvolání na pracovní úřad a v rámci totálního nasazení byl pracovně vyslán k firmě vyrábějící letecké motory.

Vzápětí po návratu roku 1944 dostal další předvolání, ve kterém stálo, že si má sbalit zavazadlo o deseti kilogramech. Koncentrák! Ihned mu došlo, o co se jedná. S vědomím, co se bude dít dál, nastoupil do vlaku a byl převezen do koncentračního tábora. Naštěstí tábor patřil k těm mírnějším, panovaly zde jakž takž přijatelné hygienické podmínky, pravidelné pracovní směny a tak dále. Uprostřed ledna začala sovětská ofenzíva, vojáci zmizeli a tábor Kleinstein byl následně rozpuštěn.

“Před válkou jsem si na Karlově náměstí v divadelním knihkupectví kupoval díla od Shakespeara. Tenkrát jsem si myslel, jak je všechny budu v koncentráku študovat. Samozřejmě jsem večer padl vyčerpáním na kavalec, takže mi to bylo k ničemu. Cestou z tábora jsem si vyrobil primitivní sáňky, na které jsem všechny ty knihy naskládal a táhl je za sebou. Ze začátku se to zdálo jako snadná práce, ale po třetí hodině jsem musel vyhodit první dílo, až jsem se takhle zbavil celého nákladu a domů se vrátil s prázdnýma rukama.”

Asi dva dny po návratu následovalo další předvolání, tentokrát do tábora Osterode. Cestu strávili v takzvaných dobytčácích, kde v jednom vagonu bylo po šedesáti mužích. V tu dobu onemocněl. Zimnice jím otřásala a vysoká horečka způsobovala tupou bolest. Když už si myslel, že došlo na to nejhorší, vynořil se z vagonu Oldřich Nový, který u sebe měl lékárničku, změřil mu teplotu, půjčil deku a celou cestu se o něj staral.

“Život mi zachránil Oldřich Nový, Tenkrát jsem myslel, že je po mně!”

V táboře se pracovalo na dvanáctihodinové směny, které byly velmi vyčerpávající, a tak Jan kolikrát usnul i na záchodě. Jejich úkolem v táboře bylo podílet se na stavbě železnice. Těžké práce byly nebezpečné a tak není divu, že jednoho dne byl zraněn jiný muž a musel být za doprovodu dalších dvou mužů odveden k ošetření.

“Když jsem vedl toho zraněného, nad námi prolétlo několik amerických nebo anglických letadel, bylo to poprvé, co jsem je viděl. V tu chvíli mě nenapadlo nic lepšího, než na ně mávat. Pilot jednoho z těch letadel na mě namířil čumák a začal pálit. Jejich každá pátá či desátá střela svítila barevně. Rychle jsem uskočil do příkopu a letadla odlétla.”

Po návratu zjistil, že jeho otec je po smrti a rodina ho nechala pohřbit v obleku, který byl původně šitý pro Jana. Tímto pro něj skončila druhá světová válka.

Do nedávna jsme se zajímali spíše o válečnou minulost, nyní nás zaujalo spíše divadlo. Divadlu se začal profesionálně věnovat, přestože nevystudoval hereckou konzervatoř. Jako ostatní slavní herci, začal chodit do kavárny Slavia, kde dostal nabídku hrát v Horáckém divadle v Jihlavě. V tomto divadle se seznámil se svou budoucí manželkou Věrou Tichánkovou a vděčí za to Zorce Rozsypalové, která si ho všimla ve hře O myších a lidech. Také je zakladatelem libeňského divadla Na Palmovce, jehož je od roku 1949 stálým členem až dosud. Spousta lidí by čekala, že po dvou koncentračních táborech vás přejde smích, ale pana Skopečka očividně neopouští. Nejspíše kvůli svému nadání a smyslu pro humor dostával nabídky z nejrůznějších divadel a od úspěšných režisérů.

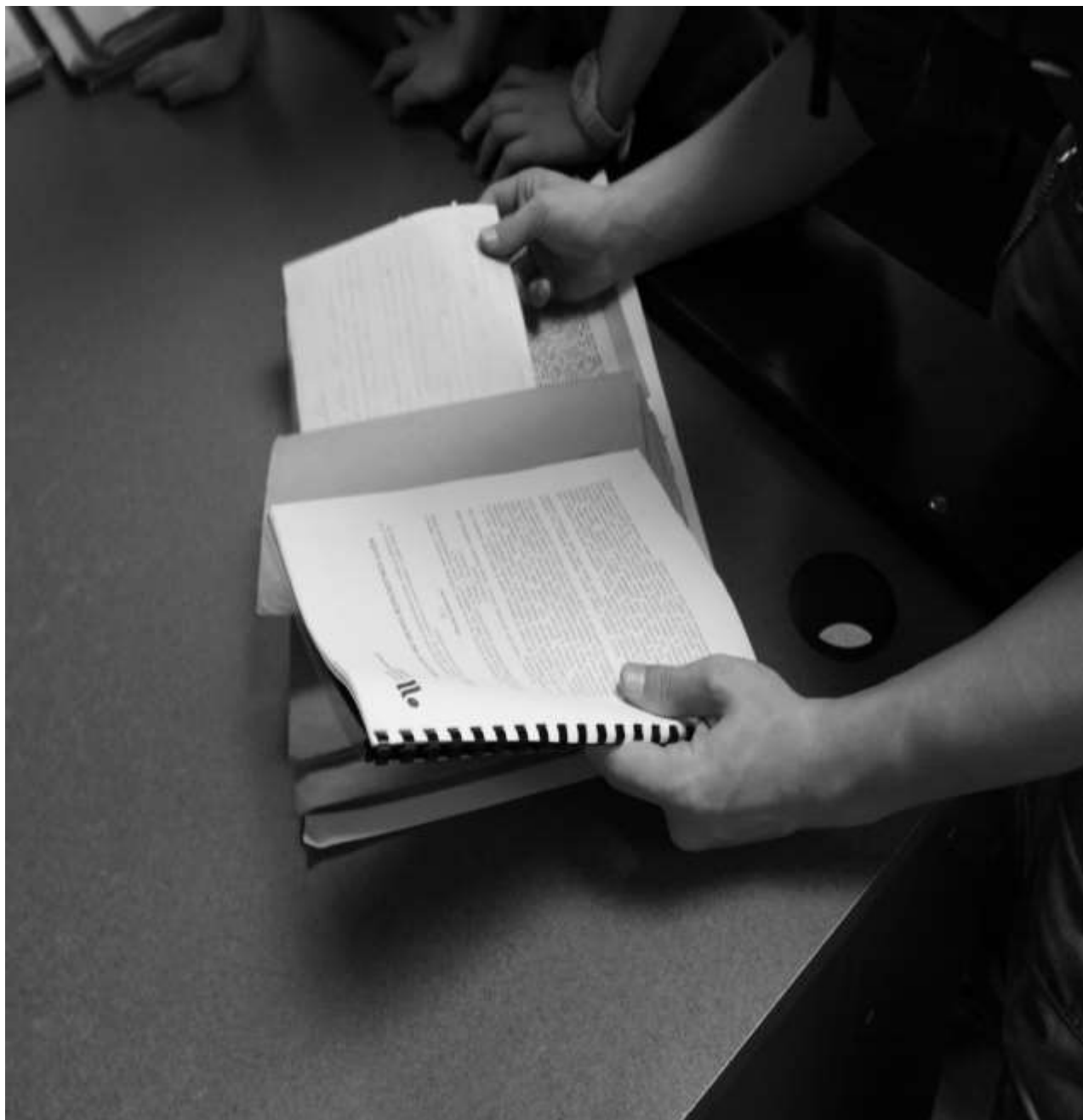

V novějších filmech ho můžeme například spatřit v Kameňáku, Vrásky z lásky, Bobule a mnoho dalších.

Nejvíce ho proslavila role v televizním seriálu Tři chlapi v chalupě, na který navazuje film Tři chlapi na cestách. On sám je autorem půl tuctu divadelních her, ze kterých je známá například hra Záhada červeného pudru. Za život ztvárnil nespočet divadelních a filmových rolí a má za sebou stovky zkušeností s dabingem. Celý život si vede svůj osobní divadelní archiv, do kterého si pečlivě zakládá informace o dané hře. Kromě lásky k divadlu je také vášnivým fanouškem pražské Slavie, kterým se původně stal na protest, jeho otec totiž fandil rivalské Spartě.

Když jsme s projektem začínali, v podstatě jsme nevěděli, do čeho jdeme. Dostali jsme seznam osob se stručným popisem jejich činnosti a základními údaji. Začali jsme usilovně pracovat, ale vůbec nám to nešlo od ruky. Paní učitelka dodávala všechny dostupné materiály, takže teď byla ona totálně nasazená. Ale vyplatilo se to, po měsíci jsme už věděli, co se po nás chce.

Rozdělili jsme si role a navštívili p. Skopečka. Pořídili jsme si přijatelnou nahrávku, která nám dala menší náskok před konkurencí. Nabyli jsme dojmu, že o Janu Skopečkovi víme už vše, dokonce i po prvním setkání a hodně jsme zvolnili tempo.

Uběhl další měsíc a my jsme měli stále jen pár fotek a nahrávku. Všechny, včetně paní učitelky, situace znervózňovala. Věděli jsme, že musíme něco dělat. (Vypadáme nezodpovědně, ale na naši obhajobu musím dodat, že jsme z různých ročníků, takže společného času moc není.) V knihovně jsme si vypůjčili knihu "O sobě" napsanou právě J. Skopečkem, a jak už název vypovídá, kniha je autobiografická.

Ve své knize píše spousty veselých příhod a humorných vzpomínek. Je dobře, že má smysl pro humor, pro divadlo je to důležité. Mezi jeho neslavnější žertovné historky patří ta s názvem "Jak jsem potkal slona", kterou vypráví na konci své knihy.

Právě díky jeho knize jsme se o Janu Skopečkovi dověděli více. Chtěli jsme ale vědět vše, co by pro nás mělo určitý význam, proto jsme navštívili státní archiv StB. Bohužel nám nebylo bez souhlasu pana Skopečka umožněno nahlédnout do soukromé složky uložené desítky let v bezpečí archivu. Z jiných zdrojů již dávno ovšem víme, že jméno Jan Skopeček mělo být vymazáno ze záznamu StB. Návštěva archivu pro nás sice ve výsledku nebyla příliš přínosná, přesto jsme rádi, že jsme měli jedinečnou příležitost nahlédnout do soukromí takto slavné osobnosti, jakou je právě p. Skopeček a také nám bylo potěšením spolupracovat s Českým rozhlasem.

Na závěr bychom rádi poděkovali panu Skopečkovi za vstřícnost a ochotu vyprávět nám svůj životní příběh. Náš velký dík také zajisté patří Haně Rottové, která nám vždy podala pomocnou ruku a uskutečnila naši návštěvu již zmíněného archivu. Mnoho informací nám také nabídla kniha „Jan Skopeček o sobě... jak jsem potkal slona“

A nakonec foto týmu:

